

Interná smernica č. 02/2020

Vnútrotný predpis pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek

Názov a sídlo organizácie	Obec Lovinobaňa
Poradové číslo vnútrotného predpisu	02/2020
Vypracovala :	Ing. Alexandra Vranová
Schválil :	Ing. Lenhard Marian
Dátum vyhotovenia vnútrotného predpisu	24.06.2020
Účinnosť vnútrotného predpisu od	01.08.2020
Ruší sa vnútrotný predpis	číslo : ----- zo dňa : -----
Prílohy	-----

Obec v súlade s § 26 ods. 3 Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a § 15 Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov je ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka povinné upraviť ocenenie hodnoty majetku opravnými položkami.

Opravné položky sa tvoria, aby bola splnená podmienka pravdivého a verného zobrazovania skutočnosti v účtovníctve.

Článok 1 Pojmy

- Opravná položka** stanovenie sumy dočasného zníženia hodnoty majetku
- Ekonomický úžitok** možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov
- Úžitková hodnota** je súhrn úžitkových vlastností vecí, ktoré jej dávajú schopnosť uspokojovať potreby užívateľa

Článok 2 Všeobecné postupy účtovania opravných položiek

- Opravné položky sa tvoria v súlade s § 26 zákona o účtovníctve. Opravné položky sa tvoria na základe **zásady opatrnosti**, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo **prechodné** zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.
- Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ťarchu nákladov,

napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní, mimoriadny odpis dlhodobého majetku.

3. Opravné položky sa vytvárajú:

- k dlhodobému majetku (odpisovaný a neodpisovaný)
- k zásobám
- k pohľadávkam
- k finančnému majetku

4. Opravné položky sa tvoria vždy na konkrétny majetok. Opravné položky nemajú aktívny zostatok, cez opravné položky sa nevyjadruje zvyšovanie hodnoty majetku, ale vždy len znižovanie.

5. Tvorba opravnej položky sa účtuje na ľarchu nákladov v prospech príslušného účtu opravných položiek.

6. Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov, ak toto opatrenie neustanovuje inak a na ľarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.

7. Inventarizácia opravných položiek sa uskutočňuje prostredníctvom dokladovej inventúry. V inventúrnom súpise sa uvedie, že u inventarizovaného majetku došlo k prechodnému zníženiu ocenenia majetku, v porovnaní s cenou zachytenou v účtovníctve.

8. Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia (o viac ako 1 000 eur) ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

9. Opravné položky pri neodpisovanom dlhodobom majetku sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je výrazne nižšia (o viac ako 1 000 eur) ako jeho ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

10. Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad, ak sa pri inventarizácii zistí, že čistá realizačná hodnota zásob je nižšia, než je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru a zníženie ocenenia predstavuje pre obec významné riziko.

11. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam:

- pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí,
- k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie,

- k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní, a to do výšky menovitej hodnoty pohľadávok bez ich príslušenstva prihlásených v lehote určenej v uznesení o vyhlásení konkurzu, alebo v uznesení o povolení vyrovnania.

12. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba opravnej položky alebo sa upraví jej výška, napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

12. Opravné položky nemajú aktívny zostatok.

Článok 3

Tvorba opravných položiek k jednotlivým druhom majetku

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Opravné položky tvorené k poškodenému, nevyužívanému majetku budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry dlhodobého majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry dlhodobého majetku identifikovať poškodený, nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch.

Opravné položky sa tvoria k nehnuteľnému majetku, k majetku zaúčtovanom na účtoch obstarania dlhodobého majetku, k hmotnému majetku, k nehmotnému majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci inventúry identifikovať nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch a zaznamenať rozhodnutie vedenia organizácie o ďalšom využívaní majetku.

Pokiaľ bola opravná položka vytvorená v niektorom z predchádzajúcich účtovných období, musí sa pri inventarizácii posúdiť opodstatnenosť jej ďalšej existencie, a pokiaľ by pominuli dôvody na jej ďalšie trvanie, opravná položka sa zúčtuje, prípadne sa zníži v alikvotnej výške.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

2. Opravné položky k pohľadávkam:

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

a) **záonné** - vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p.

b) **ostatné** - vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade

- **pochybných pohľadávok** – t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené

- **sporných pohľadávok** – t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,
- **pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní** alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o dani z príjmov
- **dlžníkom** nezaplatená alebo neuznaná časť pohľadávky

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolností - odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,
- b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu alebo exekútora,
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje, alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,
- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie,
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu,
- h) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obci neuhradil,
- i) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd

Dôvod - príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventúrnom súpise k účtu 391 – Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

3. Opravné položky k zásobám:

Opravné položky tvorené k poškodeným, nevyužívaným zásobám budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry zásob. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry zásob, identifikovať poškodené, nevyužívané zásoby a zachytiť ich v inventúrnych súpisoch a v inventarizačných zápisoch.

Článok 4

Výška opravných položiek

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľností za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnemu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

b) nezaradenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie účtovnej jednotky, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy, spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako tri účtovné obdobia (do účtovného obdobia sa započítava aj kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky skúma) a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch **041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku,**

c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve,

d) nevyužiteľnosť dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku,

Tvorba opravnej položky k dlhodobému majetku a k nedokončenému dlhodobému majetku sa posudzuje individuálne podľa nevyužiteľnosti dlhodobého majetku. Nevyužiteľnosť dlhodobého majetku sa určuje v %.

Výšku nevyužiteľnosti dlhodobého hmotného a nehmotného majetku určuje inventarizačná komisia a uvedie ju v inventarizačnom súpise v % a v eur.

2. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky sa tvoria k pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

12 mesiacov	najviac do výšky 25% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
24 mesiacov	najviac do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
36 mesiacov	najviac do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v 100 % výške menovitej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý:

- vstúpil do likvidácie,
- je v konkurznom konaní,
- je v reštrukturalizačnom konaní,
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané

Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

Opravné položky sa netvoria na pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo na pohľadávky, ktoré možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi

3. Opravné položky k zásobám:

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

- a) žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- b) zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom disajnu alebo jeho fyzickej zastaralosti,
- c) nízka obrátkovosť zásob,
- d) zníženie hodnoty majetkových zložiek pod dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napríklad straty z predaja majetku),

Významné riziko pre účtovnú jednotku predstavuje dočasné zníženie úžitkovej hodnoty zásob o %.

Prechodné zníženie hodnoty jednotlivých položiek zásob sa určí v %. Výšku opravnej položky v % určuje inventarizačná komisia a uvedie v inventarizačnom súpise v % a v eur.

Článok 5 **Účtovanie opravných položiek**

09 - Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Tvorba OP k DHM	100	558	092
2.	Tvorba OP k nedokončenému DHM	100	558	094
1.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DHM	100	092	658
2.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokon. DHM	100	094	658

19 - Opravné položky k zásobám

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Tvorba OP k materiálu	400	558	191
2.	Zníženie alebo zrušenie OP k materiálu	400	191	658
3.	Odúčtovanie OP k zásobám v prípade, ak nespĺňajú podmienky podľa tejto smernice čl.3 ods.3	400	191	428

39 - Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
	Hlavná činnosť			
1.	Tvorba ostatných OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP	300	558	391 AÚ
2.	Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľadávkam			
	a) zákonných opravných položiek	200	391 AÚ	657

b) ostatných opravných položiek	300	391 AÚ	658
---------------------------------	-----	--------	-----

Vytvorené opravné položky, ktoré nespĺňajú podmienky na tvorbu opravných položiek podľa tohto vnútorného predpisu sa odúčtujú súvzťažne s účtom **428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov**.

Článok 5

Záverečné ustanovenia

1. Tento predpis je súčasťou vnútorného kontrolného systému organizácie a podlieha aktualizácii podľa potrieb účtovnej jednotky.
2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci organizácie.

Ing. Marian Lenhard
starosta obce